

**AKADEMISKA
BARNSJUKHUSET**

Blåsknapp/cystostomiknapp

Egenvård

Har du frågor, kontakta:

Kontakta oss via e-tjänster på www.1177.se

Urologmottagningen för barn och ungdom

Telefontid måndag till fredag 8 – 8.45

018 – 611 39 65

Information om barnurologiska diagnoser, undersökningar, behandlingar och vissa operationer finns även på www.akademiska.se under urologmottagningen för barn och ungdom.

Datum: 2022-01-18
ID: DocPlusSTYR196-1851

Vänd sida för
att läsa mer!

REGION UPPSALA

Blåsknapp/cystostomiknapp

Vid svårigheter att tömma urinblåsan måste urinen tömmas ut på annat sätt.

1. Ren intermitterent kateterisering (RIK) innebär att urinen töms ut via en engångskateter som sätts in via urinröret varje gång det är dags att kissa, cirka var tredje timme dagtid.
2. Om det inte fungerar med RIK används en suprapubisk kateter. Det är en kateter som läggs in i urinblåsan via bukväggen, där urinen kan tömmas ut.
3. Ett annat alternativ till suprapubisk kateter är en cystostomiknapp. Vid långvariga tömningssvårigheter väljer man ofta detta alternativ.

Cystostomiknapp (tömningsknapp i urinblåsan)

Namn: .....

Födelsedata: .....

Knapp insatt: .....

Planerat knappbyte: .....

Typ av knapp: Mic Key / MiniONE

Knappstorlek (Ch): .....

Längd på knappen (cm): .....

Mängd vätska
(Glycerin 10%) i kuffen (ml): .....

Reservkateter (Ch, cm): .....

Plåster: .....

Skötselråd

Tvätta kring knappen morgon och kväll med ljummet vatten.

Kopplingsstycket rengörs efter varje användning, först med varmt och sedan med kallt vatten. Skaka ur vattnet. Kopplingsstycket förvaras bäst i en burk i kylskåpstemperatur mellan katetriseringarna. Kopplingsstycket byts vid behov eller en gång i veckan.

Om ditt barn behöver lämna in urinodling sätt alltid ett nytt kopplingsstycke vid provtagningen.

Nya kopplingsstycken hämtas hos

.....
.....

För att knappen ska sitta kvar på rätt plats har den en ballong (kuff) som är fylld med glycerinlösning. Denna lösning ska ligga kvar tre månader i kuffen. Byte av knappen sker var tredje månad. Första bytet görs på barnurologiska sektionen i Uppsala, därefter eventuellt på hemorten.

Om cystostomiknappen skulle åka ut kontakta hemortssjukhuset direkt för att få hjälp att sätta in reservkateter. Ni kommer att få med en tillfällig reservkateter, i samma storlek som cystostomiknappen, i samband med hemgång.

Hemortssjukhuset kommer att kontakta avdelning 95 B på Akademiska barnsjukhuset i Uppsala för planering av åtgärd. Telefon 018-611 58 07

OBS! Ta med reservkatetern till sjukhuset.

Att kissa med en cystostomiknapp

- Tvätta händerna. På sjukhus bör man använda handsprit också.
- Lossa något på plåstret så att det går att komma åt knappen.
- Om det ser kladdigt ut runt knappen, torka rent med ren mjuk kompress fuktad med ljummet vatten. Torka torrt. Tvätta sedan händerna igen.
- Sätt fast kopplingsstycket i knappen och vrid ett varv. Därmed öppnas en ventil i knappen och urinen börjar rinna. När urinen slutat rinna vrids kopplingsstycket tillbaka och tas bort.
- Sätt tillbaka plåstret om det ser rent ut. Byt plåster vid behov, minst en gång per dag.
- Kopplingsstycket rengörs först med varmt och sedan med kallt vatten. Skaka ur vattnet.
- Kopplingsstycket förvaras bäst i en burk i kylskåpstemperatur mellan tömningarna

Kvarliggande kopplingsstycke

Vissa barn behöver ha kontinuerlig tömning av sin urinblåsa nattetid. Då kan man koppla en urinuppsamlingspåse till kopplingsstycket. Denna metod kan också med fördel användas vid längre resor där det kan vara svårt att hitta en lämplig toalett.

Tillvägagångssätt

- Tvätta händerna (på sjukhus bör man använda handsprit också).
- Om det ser kladdigt ut runt knappen, torka med ren mjuk kompress fuktad med ljummet vatten. Torka torrt. (Tvätta händerna igen).
- Koppla ihop kopplingsstycket med en urinuppsamlingspåse.
- Sätt fast kopplingsstycket i knappen och vrid ett varv. Därmed öppnas en ventil i knappen och urinen börjar rinna.
- Tejpa fast kopplingsstycket på huden.
- Fixera urinuppsamlingspåse på lämplig plats (benet eller sängen).

Vid urinvägsinfektion

Om barnet ska lämna en urinodling tänk på att använda ett nytt kopplingsstycke. Vid antibiotikabehandling bör man också byta kopplingsstycke efter ett par dagars behandling.

1177 Vårdguiden

Du hittar information och tjänster för din hälsa och vård på webbplatsen 1177.se. För sjukvårdsrådgivning ring 1177, öppet dygnet runt.

Kontakt Akademiska

Akademiska sjukhuset nås via:
patientkontakt@akademiska.se
Patientkontakt 018-611 30 33,
Växel: 018-611 00 00
www.akademiska.se